

Esse detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineo'a, candu o cõla intrãga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiariloru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
diumetatu de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
pentru Romania'a si strainatate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
diumetate de anu	8 " " "
patrariu	4 " " "

ALBINA

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune Josefstadt, Langgasse Nr. 43, unde suntu a se adresã si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditiã; cateã vorã nefracate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntã si alte comunicatiuni de interesu privatã — se raspunde cate 7 cr. de linie repetitiã se facu cu pretiu scãdiutu. Pretulu timbrului cateã 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Viena 20 febr./4 mart. 1869.

Comisiunile pentru conscrierea alegatorilor, si-au finitu lucrarile, cari acum'a mai pretotindenea sunt asternute comitetelor centrali. Acum'a dara este timpul reclamatiunilor. Ceia pe cari comisiunile i-au respinsu cu nedreptulu de la conscriere, potu se reclame la comitetu dreptulu loru d'a fi inscristu. Asidere acolo, unde comisiunile purediendu din spiritulu de partita au conscristu de cei neindreptatiti, alegatorii potu reclamã stergerea acestoru neindreptatiti, ca nu cumva prin voturile lor, neindreptatite si influintiate, se majorizeze dorintiele alegatorilor cu dreptu si cu maturitate politica.

Precum ne informãmu, comitatulu Carasiului a intrecutu pre tõe comitatele in manier'a d'a inscriã in listele electorale catu mai multi de ceia cari n'au neci unu dreptu spre acẽst'a. Suntemu inse securi, cã zelõs'a inteligentia natiunala de acolo, va pune in miscare reclamatiunile necesare contra acelor neindreptatiti, ferindu drepturile politice d'a deveni ironia, o satira, unu instrumentu in manile celor'a ce tindu la posturi si decoratiuni pe cont'a starii materiale si intelectuale a bietului poporu.

Procedurile comisiunilor conscrietorie prin cele lalte comitate, sãmãna binisioru celeia din Carasiu. De aceea este detorint'a inteligentiei nõstre pretotindenea a priveghiã si a lucrã intru interesulu natiunale.

De la partile ungresci potemu luã esemplu, se desvoltãmu o lucrare in catu se nu ne intrãca densele. Desã conscrierile n'au decursu deplinu dupa dorint'a nõstra, totusi nu este anca nemica perdutu, totulu potemu castigã prin o activitate incordata, — si noi la acẽst'a indemnãmu pre alegatorii romani.

Daca diseram se luãmu esemplu de la partile ungresci, nu intielegemu pe partia ungresca domnitã, adeca nu pre cea deãkista, cãci portarea acesteia este descuviintata de tõta dñaristic'a nedependente interna si esterna. In adeveru, descuviintarea si-are locu, dupa conflictele la cari deãkistii dederã anca chiar si in acele cercuri, unde numai densii domnescu d. e. in Dartfeld.

Nu destulu atat'a, deãkistii — precum ni spune „N. Fr. Pr.“ de astadi — vor se trimitã comisari regesci neprivindu numai la locurile cu conflicte. ci si la tienuturile unde se periclitã reesirea partitei deãkiste. Atata influintiare si atatu de apriatã, anca nu si-a permis neci unu guvern.

In fati'a acestoru influintiarã strãordinarie, romanii din Ungaria si din Banatu vor intielege cã au se persevereze in credint'a lor cu o tenacitate strãordinaria carea, se dee de rusine tõe ispitele ce ni le pregatescu contrarii nostri. Pana nu vor patã acẽsta rusine, pana atunci nu potemu avã sperantia cã vor incetã cu ispitele. Se mergemu dara pe calea activitãtii natiunale dreptu ca lumin'a.

Din cõci de Dãlulu-Mare, romanii au inauguratu activitate, si activitatea nõstra nu place ungorilor. Din colo de Dãlulu-Mare romanii luara passivitatea, si ungorilor nu li place passivitatea nõstra. Asiã-dara nu li place neci activitatea neci passivitatea, nu li place neci de un'a pentru cã sunt amendõue ale nõstre, cãci prã amendõue le scimu essecutã intru intielesu romanescu.

De aceea ungorii tindu a combate din cõci activitatea si din colo passiv-

tatea nõstra. Le combatu cu acele-si medilõce, cu promisiuni seducãtorie, cu cortesã demoralisãtorie. (Vedi corespundintia nõstra din Desiu.)

De unde invederãza cã romanii Transilvaniei anca au lipsa de multa constantia si perseverantia pentru a observã cu scumpetate politica natiunala: passivitatea, — trebue se lupte o lupta crancena, carea nu e inferiõra celeia pentru activitate a fratiloru lor de preste Dãlu.

Fie ca in aceste lupte se nu cada neci o pãta pe numele de romanu, ci se si castige onõre si respectu de la Tisa pana la Buzeu, si de la muntii nordici ai Marmãtei pana la Dunare.

Zorlentiul cu doi bani in trei pungi.

Moto: Suaviter in modo.

In nr. de domineca vediura oo. nostri cetitori o corespundintia din Saculu despre adunantia ce s'a tienutu acolo in caus'a candidarii de ablegatu dietale pentru cerculu Zorlentiului.

Acestu cercu, l'a reprezentatu d. Aloisiu Vladu in 1848/9, in 1861, 1865/8. Acum adunantia lu candidã pentru a patra õra totu pre d. Vladu. Este frumõsa si onoratõria acẽsta in credere, cãci a potutu se tienã timpu atatu de lungu intre d. Vladu si alegatorii sei; — dar in parerea nõstra, nu e frumõsa neci onoratõria acea programa politica ce d. Vladu o desvoltã in fati'a adunantiei, era adunantia o primã.

Cuvintele acelei programe, trecute in otarirea adunantiei, sunt — dupa corespundintia nõstra —: „D. Vladu se va realege de deputatu prin aclamatiune; dara in dieta se fie in solidaritate cu deputatii natiunali in afacerile curatu natiunale, era in cele politice barem in principiu dara.“

Acẽsta otarire se abate fõrte multu de la program'a comuna de actiune ce si-au statoritõ romanii impreuna cu serbii, si carea e cunoscuta romaniloru pretotindenea sub numele de: otaririle conferintiei de la Temisiõra.

Adeveratu cã la adunantia din Saculu se radicara multe graiuri in favõrea programei de la Temisiõra. Inse d. Vladu stete mortisiu pentru o nõua programa ce si-a creatõ elu singuru de capulu seu. Alegatorii, vediendu-se impinsi in alternativ'a d'a alege intre program'a de la Tem. si intre d. Vl., remasera catuva timpu la indoiã, in fine sentiemintele de aderentia catra d. V. triumfara a supr'a preceperei lor, astfelu primira program'a lui Vladu, inse o primira numai cu multa abnegatiune, precum dovedesce (tacendu despre altele) si naivulu cuventu „dara“, celu adausu la capetulu otaririi.

Majoritatea adunantiei, atate dieci de õmeni, in reverentia lor catra V. practicãra acea abnegatiune. Erã cu multu mai bine dara, in locu d'a impune acestu sacrificiu la dieci de insi, se impunea numai unuia, adecã numai dlui V. Daca majoritatea fuse capace a-si abnegã parerea sa in favõrea lui V. — õre Vladu se nu fie capace de o asemene abnegatiune in favõrea programei comune a romaniloru si serbiloru? Õre V. se n'aiba neci atata amõre catra program'a natiunei, cata au alegatorii lui catra densulu? Õre in promptitudinea la sacrificie si abnegari, Vladu se fie inferioru alegatoriloru sei?

Dar se nu facemu vorba multa, ci se esaminãmu pe scurtu

I Ce pusetiune ocupa program'a lui Vladu si respective otarirea adunantiei de la Saculu in fati'a programei natiunale?

II Are otarirea saculeniloru veri unu intielesu, si ce felu de intielesu?

III In care parte este ratiunea?

I Saculenii in fati'a programei natiunale.

Daca ar tacẽ istoria, ni-ar spune espe-

riint'a cotidiana cã, cu catu õmenii in cutare locu sunt mai neculti, mai selbãteci, cu atat'a mai multu se cõrta intre sine, cu atat'a mai putienu se potu contielege in privint'a portãrei intre sine-si, in privint'a respectului ce detorescu unii altor'a. Trebuescu o cultura, o educatiune õre carea politica, ca facendu-i pre õmeni se-si cunõsca interesele comune, se-si facã totodata a-si abnegã atatu interesele personali catu si miclele divergentie individuali de pareri, pentru ca asiã se põta a traã si a procede in contielegere.

Asiã-dara, cunõscint'a despre interesele comune si procederea solidaria in apãrãrea lor, — marturisescu despre gradulu de educatiune politica la carele s'a aventatu cutare natiune.

Intrebãmu acum'a, carele e gradulu de educatiune politica a saculeniloru si a dlui Vladu, candu se sfãsiãra de catra program'a comuna a natiunei? — Se nu ni se facã imputatiuni pentru cã am formulatu intrebãrea in acẽsta maniera, cãci sunt mominte candu e pecatu de mõrte a lingusã cutãruu individu seu cutãruu poporu, in locu d'a-i spune adeverulu verde in fatia precum lu precepti.

Program'a de la Temisiõra nu e opulu cutãruu individu. Acolo s'au infatisiatu toti inteligentii romani cati numai voira, si-a spusu fie-carele parerea sa in deplina libertate, s'au desbatutu liberu tõe parerile si propunerile, s'au facutu otaririle prin majoritate absoluta, ba mai tõe prin unanimitate. Daca acum'a ceremu, in numele intereselor natiunali cari sunt interesele supreme, ca acea programa se fie observatã si essecutã pretotindenea, õre se põte cineva plange cã i s'ar face veri o impunere absolutistica, veri o octoãre?

Noi pretindemu de la dieta se ne recunõsca de una natiune politica. Prã bine, dar prin ce dovedimu noi in politica cã suntemu un'a, cã posedemu unitatea de interese si armonia necesaria intr'unu corpu? Dõra prin aceea cã vom urmã doue proceduri in apãrãrea intereselor nõstre? Defelu nul!

Trebundu dara se avem numai un'a procedura, õre pe carea s'o primimu: pe cea de la Temisiõra ce a croitõ flõrea inteligentiei romane din Banatulu intregu si din o mare parte a Ungariei? seu pe cea de la Saculu ce o statorira numai cati-va alegatori dintr'unu singuru cercu, si acestia anca dupa abnegarea pareriloru proprie si dupa pressiunea din partea — nu a argumintelor ci a — popularitãtii dlui Vladu?

Ni se pare cã respunsulu nu e anevõia, si-lu põte dã fie-cine cãci usioru gasescu calea carea e mai naturalã,

II. Are otarirea saculeniloru vr'unu intielesu, si ce felu?

Saculenii dicu candidatulu loru dlui Vladu cã „in dieta se fie in solidaritate cu deputatii natiunali in afacerile curatu natiunale, era in cele politice barem in principiu dara.“

Urmãza de aci cã in afacerile politice, d. Vladu va trebui se fie „in principiu“ cu deputatii natiunali, era in fapta va potẽ tienẽ la cutare partita ungresca d. e. la deãkisti. Asiã ni splica acẽst'a si protocolulu aceloru desbãteri, ce-lu publicãramu in acel'a-si numeru.

Cu alte cuvinte, se spune verdẽ si respicatu cã d. Vladu põte fi cu principulu intr'o partita (d. e. in cea natiunala), era cu fapta in alta partita (buna õra in cea deãkista.) Principulu intr'o parte si fapta intr'alt'a, insãmna cã põte lucrã precum nu e convinsu, si põte fi convinsu precum nu lucrã.

Õre o asemene portãre din partea dlui Vladu ar fi cu cale, ar fi cu omentã, ar fi onesta? Defelu nul!

In adeveru, daca otarirea saculeniloru nu are acestu intielesu de o portãre *neonestã*, apoi altu õre-care intielesu nu-lu are defelu,

ci este o *absurditate* in tõta puterea cuventului.

Ne-am mirã de atata retacire din partea lor, daca n'am sci catu de usioru retacescu tocm'a si capacitãtile cele mai mari, candu nu tienu cu destula rigõre la firulu adeverului.

Saculenii mai facu descliniãre intre *afaceri curatu natiunale* si *afaceri politice*. Numai in cesteã din urma dau dlui Vladu libertatea acea trista de a lucrã precum nu e convinsu, — dar in cele curatu natiunali l'oblõga se fie in solidaritate cu deputatii natiunali.

Descliniãrea acẽst'a intre afaceri, põte esiste cu numele, dar in fapta anca n'o cunõscemu. An primã cu bucuria daca saculenii ni-ar sci dã nisce invetiãture, de dupa cari se potemu judecã si noi: cari sunt afaceri curatu natiunali si cari politice? cum se desclinescu cele natiunali de celo politice? unde incetã cele natiunali pentru a se incepe cele politice? care este lini'a demarcatiunii intre aceste doue feluri de afaceri? Respunsurile, adeca invetiãturele se ni le illustreze cu nisce esemple din vietã practica cãci de teorã si de frase fõrte ne-am saturatu.

Pana acum sciamu tocm'a din contra, cã in dietã Ungariei nu s'a desbatutu neci o cestiune politica seu economica, pe care ungorii se n'o fie essaminatu din punctulu de vedere natiunalu-ungurescu. Aretati-ne atare institutiune politica, atare cale feratã au canalu, unde in votare se nu fie precumpenitu interesulu specificu ungrescu!

III. In care parte este ratiunea?

Catra essaminarea ce feceramõ otaririi saculeniloru, se mai adaugemu si esperiint'a trista ce o patiramõ cu pretensiunile nõstre la dietã trecuta din cauza cã solidaritãtea deputãtiloru nostri se marginise la uniculu articlu de lege, adeca celu numitu apriatu de cauza natiunala, — si vom conchide din tõe cã ratiunea põte se fie numai in acea parte, carea prochiama solidaritãtea deputãtiloru natiunali in tõe cauzele. Recunõscu acẽst'a toti romanii si serbii, numai cerculu Zorlentiului (saculenii) mai lipsesce.

Si candu n'ar fi esperiint'a carea se ne invetie cã deputatii nostri trebue se fie solidari in tõe, atunci ar trebui se invetiãmu acẽst'a de la natur'a lucrurilor; cãci de acum'a nainte trebue se tienemu mai multa socõta de acẽsta natura, de õrace nisce cause basate pe dreptulu naturalu casã ale nõstre, potu progresã cu securitate numai pe cale naturalã, fiindu cã numai asiã sunt in elementulu lor, numai asiã se satisfacẽ legei naturali despre adhesiunea partiloru omogene. La dietã trecuta nu s'a tienutu socõta de acẽsta natura, si de aceea natur'a — dupa datin'a ei — si-a resbunatu. Se nu mai pecatuumu in contr'a legiloru ei!

Ungurii sunt pururea solidari candu e vorba d'a lovã interesele nõstre natiunali, — era noi, desã suntemu prã putieni pentru a ne apãrã cu destula eficacitate la tõe ocasiunile, anca neci acestia putieni se nu fimu solidari?

Dar ni se va dice dõra cã ne ocupãmu prã multu de unu singuru cercu. Caus'a, vom raspunde cã e naturalã, fiindu cerculu dlui Vladu, a unui luptãciu parlamentariu vechiu si valorosu, carele ni põte folosã multu daca-lu vom avã pentru program'a natiunala, si erãsi ni põte stricã fõrte multu daca va trece in taber'a deãkistiloru, cãci ca romanu cu popularitate la conatiunãlii sei va vorbã acolo in numele romaniloru, si graiulu lui va avã unu pondu mai mare de catu dara ar fi a cutãruu unguuru-deãkistu, pe care numai intrigele l'ar fi facutu se reesa in cutare cercu romanescu.

De aceea ne adresãmu alegatoriloru, in numele solidaritãtii natiunali, se-lu facã pre d. Vladu prin o nõua adunãre a primã program'a natiunala de la Temisiõra, in careã se dice solidaritate natiunala in tõe cauzele, respingerea oficiiloru *guvernãli* etc. etc.

Nu ne indoimă că d. Vladu va sci indeplină pentru alegătorii sei acea abnegatiune, ce alegătorii o indeplină pentru densulu în adunarea de la Saculu.

D. Vladu se va învoi la program'a națională, delocu ce vor formulă alegătorii o pretensiune categorică în asta privință. Avem fericeirea a-lu cunósce pre d. V. și de aceea diseram că se va învoi. Dsa posedă, ca mulți barbati romani, o ambițiune, dar e ambițiune nobilă carea nu suferă se i se dica că nu e capace de sacrificie națională; că n'a fostu capace a renunță la nisce diferințe de pareri individuali, candu renunțarea la densele i se cerea în numele solidarității naționale.

Dar ambițiunea este casă cutitulu, folosește forțe multu celuia ce scie se-lu manuésca, și taia pre celu ce nu cunósce manuirea. Alegătorii invetie manuirea și apoi se se bucură că au cutitu.

D. Vladu cunósce prè bine abnegatiunea, ma a și practicat'o perfectiunand'o pana la unu felu de flexibilitate. Asiè d. e. la începutulu dietei trecute l'audiram dechiaranduse pentru federațiune séu federalismu, acum în congregatiunile de la Logosiu l'audiram vorbindu pentru dualismu, și inca ce dualistu s'a facutu dsa? tocma de celu deákistu. Si mai credeti că barbatulu care a fostu în stare se sara o saritura atatu de mare și asiè de rapede din federațiune în dualisatiune, nu ni-ar poté face și acea mica concesione d'a primu program'a Temisiorii carea nu diferesece atatu de multu de a dsale? Ba ni va face, numai se pretinda alegătorii.

În ambițiunea sa d. Vladu vre pururea, cum e dicat'a: „io si numai io,“ josu cu tiér'a boierésca, numai Manea se traésca; vre se fie originalu în tóte. Prè bine, i dămu program'a din Temisiora, se fie a dsale în originalu, că cei lalti deputati se vor multiam — suntemu securi — s'o aiba în copia, numai contielegea și solidaritatea se domnésca.

Asiè-dara program'a de la Tem. este a dlui VI. este a dsale și numai a dsale, cei lalti deputati o vor urmă numai pentru că e a dsale, — dar apoi dsa s'o primésca!

În adeveru d. Vladu nu fusese la Tem. din cauza că patise unu picu de pacoste la Logosiu cu încercările d'a formá acolo o partita deákista, nesciindu că între romani nu se găsescu deákisti; dicemu nesciindu, că a buna séma de sciá ce nu sciá, atunci în probata flexibilitatea sa, lucrá cu totulu altmintrea.

Dupa acea pacoste dsa aflase cu cale a nu se aretá la lume catu-va timpu, desclinitu nu la conferința din Tem. Dar s'a infatisiatu la Tem. geniulu dsale, căci cugetele dsale adia prin program'a intréga, asiè-dara o poté primí de programa a dsale.

Dise d. Vladu la Saculu că dsa cauta se fie cu drépt'a, cu stangele nu poté se fie căci acestea au vatematu prè eminentissimulu deputatu Babesiu. Daca celeberrimulu Vladu are atata amóre catra Babesiu, de ce óru nu primésece și program'a acestuia, este program'a cea de la Temisiora, a natiunei întregi?

Diseram că d. Vladu va adoptá program'a de la Temisiora, daca vor insiste alegătorii, în catu dsa se se convinga că vorb'a este în tóta seriozitatea despre interesulu naționalu, de nu mai poté se fie siéga neci complimentare de capricie individuali.

La din contra, daca d. Vladu nu va primí program'a Temisiorii, atunci alegătorii, mulți putieni cati vor avé consciința și preceperes acesteia alianție romane-serbesci, candidéze pre altu barbatu romanu, și se voteze pentru acest'a. Astfelu, daca nu vor poté impedeá reesirea dlui Vladu, căci acum e și cam tardú pentru acest'a, dar celu putienu vor poté dice că d. Vladu a reesitu prin influințările deákiste-oficiali, și nu prin comun'a incredere romanésca.

Scimu prè bine catu e de anevoia a votá contra unui barbatu care si-a castigatu merite pentru natiune, cum e d. Vladu. Dar recunoscinti'a catra meritele din trecut, nu trebuie se ne impedece a osend' pe peccatosulu deákistu din prezentu. Tocma rapediunea cu care se recunósce meritulu și se osendesce peccatulu, face un'a din onorile cetățenulu maturu spre libertate. În asta privință avem unu esemplu prè frumosu în istoria strabunilor nostri: Dupa ce Oratiu invinsera pe Curiați, singurul Oratiu care remasese în viața găsî în Roma unu triumfu pentru in-

vingerea sa. A casa, sora-sa i imputá mortea Curiaților, din care cauza Oratiulu remasu, ucise pe sora-sa, éra senatulu din mediloculu bucuriei triumfulu luá pe Oratiu si-lu trimise la închisóre pentru crim'a sa. Cu atata rapediune sciá Rom'a a face triumfu invingatoriulu Oratiu, și acela-si Oratiu a-i deschide temnița din caus'a crimei.

Se-i facemu și noi unu triumfu lui Vladu pentru meritele sale, și se-i pregatimu o cadere prin voturile nóstre din caus'a credinței sale deákiste de astadi. De la triumfu la caderea dsale, se ne miscámu cu rapediunea strabunilor nostri din Rom'a!

La finanție se permite pururea compensatiunea între active și passive. Nu este inse asiè în politica, căci aci sunt mominte critice în cari compensarea între merite și demerite este retacire, este peccatu de mórte. Trebuesce recunoscinti'a meritulu și delocu pedépsa peccatulu. Ast'a e disciplina de partita.

Nesmintitu am sentí mare durere candu am trebú se votámu contra dsale, inse cauta se votámu asiè, daca nu va primí program'a natiunei. Se ne asecură prin parol'a de onóre că va lucrá pentru solidaritatea în tóte, pentru caus'a limbei nóstre; ca asecurati fiindu, se nu ne vedemu siliti a portá pururea frica în spate. Deputatii nostri au se-si puna voturile în dóue cumpene: un'a e cumpen'a egalei îndreptății naționale, cea lalta cumpen'a usiorarii dariloru celoru mari.

Cum s'ar poté óre se-si puna voturile anca și în a trei'a cumpena, în a guvernulu, carele — precum veduramu — nu vre neci egala îndreptăție națională neci usiorarea dariloru dupa pretensiunea nóstra?

Cum s'ar poté cu doi bani în trei pungi? Neci cum, și totusi zorlentionii vre acést'as'o încerce.

Curundu are se se intrunésca la Mercurea adunanti'a inteliginței naționale din Transilvania. Sperámu că va decurge — cu ajutoriulu lui Ddieu — în deplina seriozitate, libertate și ordine, în catu otaririle ei se se póta considerá de ale natiunei întregi. Daca totusi s'ar gasi unii rebeli în spe, contra acestoru otariri eventuale la Mercurea, noi anca de acum'a li antecipám observatiunile nóstre ce de asta data le adresámu Zorlentioniloru.

Desiu, 27 fauru 1869.

Adunarea ad hoc a comitetulu permanentu din comitatulu Solnocu interioru, tienuta astadi, a fostu forțe scurta, și precum ne-am convinsu fu asiá planuita, ca într'o óra singurea se se finésca împreuna cu gătirea, verificarea, și subscrierea protocolulu.

Acésta adunare inse inca fu pentru romani, dara și pentru guvernulu catu de instructiva, pentru că nesciindu membrii romani adunati, cumea chiar si protocolulu acelei siedinție s'a gatitu nainte de deschiderea ei, în ambe limbele, și nepresupunendu că membrii comitetulu convocati au d'a se infacisá numai ca muti regesci, în detori'a onorii loru nationale și patriotice au aflatu cu cale a-si descoperi și cu acésta ocaziune convingerile loru proprie, și ca presidiulu se fie informatu despre acestu pasiu, d. G. Manu predece nainte de deschiderea III. Sale d. comite sup. Carolu de Torma propunerea alaturata ad normam procedurii usitate si de alta data, carea d. comite supremu o si primí.

Dupa deschiderea siedinției se ceti rescriptulu reg. convocatoriulu de dieta, și s'a si enunțiatu că acel'a se primésece cu bucuria, — și numai dupa enunțiere a facutu d. comite sup. comitetulu cunoscutu, cumea i s'a predatu o propunere subscrisa de trei insi, prin care subscrietorii în numele inteliginței romane declara, că pentru diet'a convocata nu vor alege, și nu vor tramite deputati, și că illust. Sa acésta propunere o subtrage discusiunei comitetulu, de óra ce asupra rescriptulu inca nu e iertatu a discute; dupa acésta observare se suspinse siedinția pentru pregătirea protocolulu ad formam numai, de óra ce ambii notari s'au fostu infatisiatu cu ele gat'a în ambe limbele. —

Redeschidendu-se siedinția, s'a cetitu mai anteu protocolulu în testulu magiariu, dupa finirea caruia d. Gillanu si-a descoperitu durerea că despre propunerea romanilor nu

se face amintire, și a propusu a se întregi protocolulu. În contr'a acestei pretensiuni, respective propuneri, s'a scolaru d. Gajzago Salomon V. pres. dietei trecute cu contrapropunere de respingere, care (ne mai capetandu romanii, anumitu protop. Colicieriulu cuventu) se si enunțá. — Dupa acestu incidentu se ceti protocolulu în limb'a romana, la finea caruia d. Gill. din nou a pretinsu întregirea aceleia cu faptele sevarsite, pentru că dupa ce d. com. sup. i-a datu cuventu lui Gajzago, si-a deschisu cale la desbatere, acésta impregiurare nu se poté ignorá simpliciter, și protocolulu trebuie se contiena cu fidelitate istoria faptelor, — éra déca acést'a nici de catu nu s'ar primí, ar fi propunatoriulu silitu cu durere a dechiará, că în sal'a comitatulu acestuia, acum'a pentru antaia óra nu este iertatu romaniloru nici a-si descoperi durerile!

La acésta declaratiune aprobata din mare parte a membriloru magiari de partida stanga cu simti liberalu — d. comite supremu a protestatu, și venindu — fara cea mai mica cauza — în iritatiune — a respins'o ca una insinuatiiune (!) și nelasandu dlui Gillanu timpu si cuventu de defensiune, desfacu adunarea. —

Óre la acésta procedura guvernamentală, mai trebuie inca si comentariu? si óre III. Sa d. comite sup. nu potea ca se lasa unu spatiu catu de micutiulu în protocolu si pentru acésta propunere, precum a facutu si cu sorior'a ei din 12 ianuaru, care inca au subtras'o discusiunei publice, dara romanii s'au multiamitu pentru că s'a insiratu în protocolu. — Séu acum'a acésta procedura numai pentru ace'a a fostu imposibila, fiindcă protocolulu nu se potea corege, fiindu curatu descriu? — dara a-ccccá 1/2 de còla totu s'ar fi potutu într'o óra chiar si purisá, dupa cum s'a procesu si de alta data cu protocolulu! séu în urma se a-ceptámu si astfelu de proceduri teroristórie? Ve insielati, déca mai credeti, că ne poteti inca si terorisá — apoi scimu cu totii că „ap'a curge, dar petrele remanu!

O. P.

Propunere.

Cu privire la rescriptulu regescu dt. 6 februaru 1869 convocatoriulu de diet'a tierii la Pesta pre 20 aprilu 1869.

„Considerandu că diet'a convocata are se se compuna din ablegati alesi dupa legea sustatória electorala;

„Considerandu că acésta lege electorala cu privire la Transilvania este eflusulu legei de uniunea Transilvaniei cu Ungaria;

„Considerandu că legea uniunei s'au adusu fara invoierea si fora concursulu natiunei romane, si inca cu total'a descensiderare a ei si a justelor ei pretensiuni;

„Considerandu că legea electorala feudala transilvana din 1848 sustinuta prin legea uniunei, lipsesce pre natiunea romana chiar si de cele mai de pre urma medilóce ca se póta avé o reprezentantia corespunditóre pusetiunei si insemnetatei sale politice, si care se fie în stare de a relupá pre cale legala drepturile politice nationale, ce inca în anulu 1867 prin decretu regescu unilateralminte ni se scósera din validitate;

„Considerandu că dupa cele petrecute în sesiunea trecuta în diet'a pestana, natiunea romana neci că poté avé cea mai mica sperantia, că justele ei pretensiuni se vor multiam;

„Considerandu că într'unu statu care barem dupa nume ar fi statu constitutiunalu, fie care alegatoriu este îndreptatitu a se folosi séu nu de dreptulu electoralu;

„Considerandu inse că acestu dreptu electoralu ca unulu din cele mai principali si vitali drepturi constitutiunale, numai atuncia poté produce vre-unu resultatu salutaru doritu, candu manile omenesci si interesele private nu-lu paralísza cu cortesiri demoralisatórie;

„Considerandu că fatia cu aceste inconvenientie nu esistu dispusetiuni, cari folosirea dreptulu de alegere se-lu marginésca numai la consciința sufletulu si la convingerea interna morala pentru alegatori din poporulu cu educatiunea neglésa si cari nu au tari'a morala de a resiste încercariloru seducatórie, prin urmane neci resultatulu alegeriloru medilóce pre acésta cale nu poté corespunde patriei; propunu:

Ca inclitulu comitetu permanentu prin decisiune se se declare; —

Că pre langa tóta supunerea neconditionata tronulu si pre langa reverința a cuvenita legiloru, nu ne potemu demite la alegerele de deputati, si la tramitarea de deputati pentru diet'a viitória conchiamata pre 20 aprilu a. c. la Pesta.

Deesiu, 27 febr. 1869.

Dintr'o epistola privata estragemu:

Halmagiu 28 fauru.

Apoi se-ti mai spunu, dle Redactoru, că uneltirea aruncata de ministeru aici prin man'a tremuratória a dlui Haller și a întreprinditoriulu seu, a dlui Costinu, incepe a aretá alte fructe de catu cele visate la începutu de Tom'a, firesce pentru că Tom'a în mare a sa credința s'a amagitu amaru, — și dreptu resbunare, vediendu-se în ruin'a calculeloru sale, vré se arete celu putienu cu totu pretiulu, că daca nu densulu, dar nici altulu romanu — nu va fi deputatu la Halmagiu; — si întinde sperantie, promite concursu si sucursu dlui M. Baló, asesore la tabul'a reg. în Pest'a, ca acést'a se fie deputatulu Halmagiulu. Se nu credi dle Redactoru, că acésta inscintiare ti-o facu numai din ventu, ci am primit'o de la o persóna cu reputatiune din Pesta, a careia amicétiá sum prè fericeitu a-o fi castigatu. — Profitu totu odata de ocaziunea d'a-ti spune că inscintiarea primita de la Pest'a e basata pe adeveru necontestabilu; — Comitele Haller a tramisu chiar acum epistole private la unii ómeni de incredere aici si chiar la oficiali, în care îi invita cu tóta autoritatea sa comitală, ca se conlucre cu energiá intru alegerea dlui Baló de deputatu la Halmagiu. Noi aici de la începutu am precunoscutu scopulu ce a condusu pe luminatulu guvernulu cu tramitarea lui Haller la Zarandu; si din punctulu loru de vedere necunoscedu-ne pre noi, ar fi calculatu bine, nu ne mirámu dar de guvernulu si de unelt'a sa Haller, — vom avé inse curagiulu a tiené cu barbatia la parerile si operatiunile nóstre. Ne mirámu inse multu de dlu Baló, care ne cunósce pe noi pana la unulu, cum si ce l'a indemnatu a-si aruncá aici angir'a sperantiei? — candu ar sci acestu domnu, că sperantiele verdi acum în desprimavarru, candu le calca o bruma agera, încéta d'a mai sperá în sperantia, — si-ar pune d'asta data poft'a în cuiu, prin ce ar castigá, că nu si-ar perde o dosa de reputatiune de onorabilitate óre care, din care a avutu parte.

Minunati sunt ómenii estia, ei sunt mai rei de catu cei desperati jocatori de carti, ei adeca jóca, vor cu sil'a se jóce, sciindu si fiindu siguri de perderea loru, — pentru ce perderea de timpu? n'ar poté se face alte lucruri mai intielepte? nu vedu ei ridicululu în care au ajunsu, vor se aiba completulu nostru despretiu!

Alte cele nu-ti mai scriu acum'a, ci te întrebun numai, cine se traiesca? ast'a e salutarea indatenata acum în tóta tiér'a.

În urma primésece etc. etc. *)

*) De la unu amicu primiramu mai alalta-leri o epistola din carea vedemu cu durere că unii romani (nesmintitu că nationalisti forțe buni, dar nu inezestrati cu tactu de ajunsu) niscescu a duce în cerculu Halmagiulu pre unu contracandidatu nationalistu, ca acést'a se se freece cu candidatul de acum'a S. Borlea care anca e totu de acea panura. Întrebámu acú: Nu vedu acei romani că ei mena ap'a pe mór'a contrariloru nostri candu tíndu a provocá frecari între doi barbati amendoii nationalisti si bine-meritati? Cine li-a datu suatul acést'a? Nu vedu ei că acól'a, caruia i-a plesnit în minte asemene frecare, a trebuit se fie — cu voia séu fora voia — iaimiculu causei nationali? Nu baga densi de séma că prin acést'a se periclitá cerculu romanu din vecinetate de preste Délu, care l'asecpta pre acelu contracandidatu? — Anca un'a ne supera: Densii ni ceru se deschidemu colónele nóstre pentru polemiele partitelor acestora. Cu alte cuvinte: Albin'a se li faca ocaziune a se mané în publicu ca se ridá straininfi de ei si de Alb. Si apoi cum si pe care ar poté lovi Albin'a, carea îi stiméza pre amendoii pentru meritele lor? Deci — îi rogámu cu multa plecatiune se binevoiesca a ni remané amici dar se nu ni mai adreseze asemene cerere că n'am mancatu anca cép'a cícroi.

Red.

Viena, 3 martiu. Burs'a de séra de la 81. c. Detori'a unificata de statu în note cu 5%. 63.54,—63.60. Obleg. desarcinarei de pamontu ung. 78.75, 79.—; transilv. 75.50—76.50; Ban tames. 77.50,—78.—; bucovin. 71.50,—72.50 Galbenulu 5.84 — 5.85; Napoleondori 9.89 9.90; Imper. rusesci —.—; Argintulu 122.——122.25.